

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Právnická fakulta
Katedra finančného práva, daňového práva a ekonómie

AR 2020/2021

Témy rigorózných prác pre získanie titulu JUDr. v študijných predmetoch
Finančné právo a Daňové právo

1. Kvalita a efektívnosť finančno-právnej normotvorby

The Quality and Effectivity of the Financial Legislation

Cieľ: Rigorózna práca má byť zacielená na riešenie otázok kvality finančno-právne normotvorby, predovšetkým na úrovni normotvornej činnosti parlamentu a následne predovšetkým ministerstva financií a ďalej na riešenie otázok súvisiacich s efektívnosťou finančno-právnej regulácie, ktorá môže /nemusí byť výsledkom kvality/ nekvality finančno-právnych úprav. Súčasťou práce okrem nevyhnutnej analýzy daného stavu musí byť aj formulácia návrhov de lege ferenda, ktoré by po ich nevyhnutnej akceptácii zo strany orgánov verejnej moci mohli výrazne prispieť k naplneniu potreby kvalitnej a efektívnej finančno-právnej regulácie.

2. Právne aspekty a problémy finančných a rozpočtových vzťahov medzi štátnym rozpočtom a rozpočtami územnej samosprávy

Legal aspects and problems of financial and budgetary relationships between the State Budget and budgets of Territorial Self-Administration Units.

Cieľ: Rigorózna práca má byť zacielená na dva relatívne samostatné okruhy problémov:

- 1) finančné vzťahy medzi štátnym rozpočtom a rozpočtami územnej samosprávy a
- 2) rozpočtové vzťahy medzi týmito subjektami. Je potrebné tieto dva okruhy nestotožňovať, pretože platia v týchto oblastiach osobitné právne úpravy. V rámci druhého bodu treba pozornosť osobitne sústrediť na obce a osobitne na vyššie územné celky. Nebude nad rámec práce ani to, že sa v práci budú v rámci druhého tematického okruhu riešiť aj aspekty a problémy vzťahu medzi VÚC a obcami, ktoré sa nachádzajú v pôsobnosti VÚC.

3. Finančné vzťahy Slovenskej republiky s Európskou úniou

Fiscal relationship between the Slovak Republic and the European Union

Cieľ: Finančné vzťahy Slovenskej republiky s Európskou úniou sú aktuálnou, diskutovanou a kontroverznou problematikou. Finančné vzťahy s EÚ sú bez pochyb ovplyvnené spoločensko-ekonomickým postavením jednotlivých členských štátov. Cieľom rigorózneho práce má byť jednak vymedzenie samotného pojmu „Finančný vzťah s EÚ“, ako aj hlbšia analýza mechanizmu poskytovania finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ Slovenskej republike. V tomto kontexte je potrebné poukázať na pozitíva a negatíva týchto vzťahov, prípadne navrhnúť riešenia na ich zlepšenie.

4. **Rozpočtové pravidlá a zásady a ich zakotvenie v rozpočtovom zákonodarstve**

Implementing of budgetary rules and principles in budget laws

Ciel': V práci by sa mal študent venovať skúmaniu rozpočtových pravidiel a zásad uplatňovaných v Slovenskej republike, ktoré vytvárajú podmienky a limity pre mechanizmus fungovania rozpočtovej sústavy. V tomto ohľade by mal študent analyzovať tieto pravidlá a zásady, pričom podstatnou súčasťou spracovania matérie by malo byť identifikovanie ich praktického využitia a prejavov ich realizácie v praxi za využitia syntézy a komparácie. Zároveň by mal študent stotožniť relevantnú právnu úpravu týkajúcu sa týchto rozpočtových pravidiel a zásad a skúmať spôsob ich zakotvenia v rozpočtovom zákonodarstve z viacerých pohľadov daných vedou o finančnom práve. Súčasťou práce by mal byť modelový príklad tvorby a realizácie rozpočtu a identifikácia využitia a existencie týchto pravidiel a zásad v rozpočtovom procese, prípadne iný tvorivý prístup študenta pri spracovaní matérie.

5. **Právne problémy finančného hospodárenia neziskových subjektov**

Legal problems of finance management of non-profit organisations

Ciel': Rigorózna práca má ponúknuť výsledky výskumu finančných vzťahov vznikajúcich medzi rozpočtami neziskových subjektov a verejnými rozpočtami v Slovenskej republike. Príkladom neziskových organizácií sú cirkvi a náboženské spoločnosti, politické strany a politické hnutia, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby. Aj keď sú tieto subjektmi zo sféry súkromného práva vo svojej činnosti používajú verejné prostriedky. Autor rigoróznej práce by mal vykonať analýzu právnej úpravy financovania neziskových organizácií v Slovenskej republike. V súvislosti s tým, by mala rigorózna práca poskytnúť komparáciu vnútroštátnej finančno-právnej legislatívy s právnou úpravou v iných vybraných štátoch. Rigorózna práca by mala taktiež obsahovať návrhy de lege ferenda týkajúce sa finančných vzťahov neziskových subjektov, ktoré môžu napomôcť zlepšeniu fungovania neziskového sektora.

6. **Právne problémy finančného hospodárenia verejnoprávnych inštitúcií**

Legal problems of finance management of public benefit organisations

Ciel': Rigorózna práca by mala ponúknuť výsledky výskumu finančných vzťahov vznikajúcich medzi rozpočtami verejnoprávnych inštitúcií a verejnými rozpočtami v Slovenskej republike. Príkladom verejnoprávnych inštitúcií sú Rozhlas a televízia Slovenska, verejné vysoké školy a Tlačová agentúra Slovenskej republiky. Verejnoprávne inštitúcie disponujú významnými oprávneniami v oblasti finančno-právnych vzťahov, keďže pri svojom hospodárení využívajú výraznou časťou finančné prostriedky, ktoré majú verejnoprávny charakter. Autor rigoróznej práce by mal vykonať analýzu právnej úpravy financovania verejnoprávnych inštitúcií v Slovenskej republike. V súvislosti s tým, by mala rigorózna práca poskytnúť komparáciu vnútroštátnej finančno-právnej legislatívy s právnou úpravou v iných vybraných štátoch. Rigorózna práca by mala taktiež obsahovať návrhy de lege ferenda týkajúce sa finančných vzťahov verejnoprávnych inštitúcií. Tieto návrhy by vychádzali z metodologických východísk vedy o finančnom práve a sledovať zlepšenie finančno-právnych vzťahov verejných inštitúcií.

7. **Predmet, pramene, nástroje a subjekty práva finančného trhu**

Object, sources, instruments and subjects of Law of Financial Market

Ciel': Cieľom rigoróznej práce je analýza vybraných otázok práva finančného trhu ako subsystému osobitnej časti finančného práva. Právne vzťahy vznikajúce v rámci finančného trhu majú zmiešaný charakter, a možno v nich vidieť prvky verejnoprávnej ako aj súkromnoprávnej regulácie. Uvedený predpoklad ponúka priestor na skúmanie, a následné spracovanie systémových otázok práva finančného trhu (predmet a pramene), ako aj parciálnych predmetov právnej regulácie práva finančného trhu (nástroje a subjekty).

8. **Finančné inštitúcie a orgány Európskej únie**

Financial institutions and bodies of the European Union

Ciel': Cieľom práce je zhodnotenie právnej úpravy, postavenia, kompetencií, činnosti, financovania alebo iných autorom rigoróznej práce zvolených aspektov v rámci problematiky finančných inštitúcií a orgánov EÚ so zameraním či už na všeobecný prehľad existujúcej sústavy orgánov/inštitúcií alebo na konkrétne vybrané orgány/inštitúcie s príslušným zdôvodnením svojho výberu. Autor môže podať všeobecné hodnotenie právno-teoretickej a právno-aplikačnej stránky alebo smerovať konkrétny cieľ práce nie len k právnej stránke a zvoliť i interdisciplinárny prístup so súčasným zachovaním minimálneho rozboru právnych aspektov na úrovni 50% hlavného textu práce. Očakáva sa, že autor rigoróznej práce bude v práci postupovať nad rámec bežnej deskripcie.

9. **Rozpočtové zásady uplatňované v Európskej únii**

Budgetary principles involved in the European Union

Ciel': Študent by sa mal v práci venovať skúmaniu rozpočtových pravidiel a zásad uplatňovaných pri rozpočtovom procese na úrovni EÚ, ktoré vytvárajú podmienky a limity pre mechanizmus fungovania rozpočtovej sústavy EÚ. V tomto ohľade by mal študent identifikovať ich právne zakotvenie a relevantnú právnu úpravu a skúmať spôsob ich zakotvenia v rozpočtovom zákonodarstve z viacerých pohľadov daných vedou o finančnom práve. Okrem toho by primárnou úlohou študenta mala byť analýza týchto zásad, pričom podstatnou súčasťou spracovania matérie by malo byť reflektovanie rozpočtovo-právnej praxe na úrovni EÚ a stotožnenie praktického využitia zásad a prejavov ich realizácie v praxi za využitia syntézy a komparácie. Spracovanie témy je možné poňať aj ako komparatívnu štúdiu rozpočtových zásad vo vybraných členských štátoch EÚ so zameraním na možné návrhy zlepšenia uplatňovaných rozpočtových zásad v rozpočtovom procese v Slovenskej republike alebo na úrovni EÚ. Súčasťou práce by mal byť modelový príklad tvorby a realizácie rozpočtu a identifikácia využitia a existencie týchto pravidiel a zásad v rozpočtovom procese, prípadne iný tvorivý prístup študenta pri spracovaní matérie.

10. **Finančné nástroje a finančné iniciatívy Európskej únie**

Financial instruments and financial initiatives of the European Union

Ciel': Cieľom tejto práce je teoretické vymedzenie finančných nástrojov ako skupiny nástrojov slúžiacich na reguláciu ekonomiky, resp. jej súčastí z interdisciplinárneho pohľadu (právno-ekonomického), taktiež aj na základe vlastnej analýzy autora posúdenie finančných iniciatív EÚ v tejto oblasti s prepojením na aplikačnú prax. Jedným z čiastkových cieľov práce je aj vlastné kritické zhodnotenie vplyvu finančných iniciatív EÚ

na vybranú oblasť ekonomiky (napr. finančný trh, investovanie a iné) SR a/alebo v komparácii s vybranými krajinami EÚ.

11. Medzinárodné daňové úniky a tzv. daňové raje

International tax evasion and so-called Tax Havens

Ciel': Rigorózná práca má byť zacielená na riešenie dvoch relatívne samostatných problémov v oblasti medzinárodného a vnútroštátneho zdaňovania, ktorým je vznik a následné odstraňovanie daňových únikov a boj proti tzv. daňovým rajom, ktoré sa v oficiálnej i neoficiálnej komunikácii Európskej komisie i ďalších inštitúcií EÚ označujú aj ako nespolupracujúce jurisdikcie.

Východiskom pre riešenie naznačených dvoch čiastkových okruhov skúmanej problematiky musí byť ekonomická i právna analýza opatrení EÚ i vlád členských štátov, ale aj ďalších štátov na predchádzanie, zamedzovanie vzniku a elimináciu daňových únikov. Súčasne musí byť pozornosť sústredená aj na otázky efektivity boja proti existencii daňových rajov a objektívne zhodnotenie dôvodov ich existencie a dôvodov tohto boja.

Zvolená téma však nemá byť zameraná výlučne na ekonomické a právne aspekty, ale aj na ďalšie, súvisiace otázky spojené so zneužívaním daňových systémov, pretože daňové úniky a tzv. daňové raje sú výsledkom zneužívania daňových systémov. V tomto smere bude vhodné zacieliť svoju pozornosť aj na etické a morálne aspekty zneužívania daňových systémov, čiastočne aj sociologické dôvody tohto zneužívania a pod.

12. Problémy-uplatňovania právnych predpisov z oblasti DPH na Slovensku

Problems of applying VAT legislation in Slovakia

Ciel': Primárnym cieľom rigorózneho práce je analýza uplatňovania právnych predpisov z oblasti DPH v Slovenskej republike ako členskom štáte EÚ. Napriek skutočnosti, že DPH je harmonizovaná daň s platnou európskou reguláciou spoločného systému tejto dane, právo-aplikačná rovina stále prináša viaceré problémy nielen v Slovenskej republike, ale aj iných členských štátoch EÚ. Cieľom práce je identifikovať vybrané problémy uplatňovania právnych predpisov z oblasti DPH na Slovensku, a vychádzajúc z právnej doktríny a rozhodovacej činnosti národných a európskych súdnych orgánov tiež formulovať ich možné legislatívne a právno-aplikačné riešenia.

13. Právne problémy zdaňovania príjmov z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti, z prenájmu a z použitia diela a umeleckého výkonu

Legal problems of Taxation of income from business, other independent gainful activity, lease and use of the work and artistic performance

Ciel': Cieľom spracovania tejto problematiky by malo byť predovšetkým poukázať na vhodnosť a dostatočnosť právnej úpravy, resp. upozorniť na otázky, ktoré sú v kontexte súčasnej právnej úpravy problematické. Pri spracovaní tejto problematiky sa predpokladá aj určité porovnanie našej právnej úpravy s právnou úpravou aspoň niektorých štátov EÚ, kde je zdaňovanie takýchto príjmov upravené obdobným spôsobom. V konečnom dôsledku by závery takto spracovanej problematiky mohli byť aj určitými legislatívnymi návrhmi, ktoré by zjednodušili ale najmä sprehľadnili súčasnú právnú úpravu, aj keď možno konštatovať, že asi len v akademickej rovine. Rigorózná práca je výstup, ktorý by mal zvýrazniť najmä perfektné zmapovanie platnej úpravy ale aj hľadať riešenia, ktoré môžu byť v praxi aplikovateľné a mali by viesť k dokonalosti celého systému zdaňovania.

14. Ekonomické a právne problémy zdaňovania obchodných spoločností

Economic and legal problems of corporate taxation

Cieľ: Hlavným cieľom práce je teoreticky vymedziť zdaňovanie obchodných spoločností v zmysle platnej právnej úpravy v SR a/alebo v komparácii s vybranou krajinou/vybranými krajinami sveta s presahom do roviny ekonomického vnímania (ekonomické efekty zdaňovania). Čiastkovým cieľom práce je aj kritické posúdenie existujúcej právnej úpravy v oblasti zdaňovania obchodných spoločností, identifikovanie najproblematickejších oblastí z pohľadu aplikačnej praxe, s prípadným doplnením návrhov de lege ferenda.

15. Právna úprava miestnych daní a právno-aplikačné a realizačné problémy

Legislation of local taxes and legal-application and implementation problems

Cieľ: Cieľom rigorózneho práce má byť dôkladná analýza právnej úpravy miestnych daní, s cieľom vyhodnotiť pozitíva, ako aj negatíva právnej úpravy. V prípade zistenia nedostatkov, právno-aplikačných problémov navrhnúť možné spôsoby ich riešenia. V rigorózneho práci je potrebné poukázať na skutočnosť, že miestne dane sú dôležitým zdrojom na financovanie aktivít obce, ale aj pri regulácii správania sa povinných osôb. Keďže má obec nad miestnymi daňami mieru kontroly, môže ich využívať ako nástroj realizácie komplexnej politiky na svojom území. Možné riešenia by sa zároveň mali týkať odporúčaní a opatrení obcí v snahe zvýšiť výnos z miestnych daní.

16. Princípy a zásady správy daní a ich premietnutie v daňových predpisoch

Principles and fundamentals of tax administration and their reflection in tax rules

Cieľ: Správne pochopenie akéhokoľvek spoločenského fenoménu si vyžaduje ovládanie jeho základných zákonitostí, ktoré majú pre vedecké poznanie väčšiu hodnotu ako jednotlivé detaily. Cieľom výskumu má byť analýza princípov a zásad správy daní, ktoré umožňujú správne interpretovať jednotlivé ustanovenia právnych predpisov z oblasti daňového práva a zároveň pochopiť, posúdiť a dokonca byť schopný predvídať jednotlivé úkony subjektov, ktoré sa správy daní zúčastňujú. Princípy resp. zásady charakterizujú základ práva i jeho obsah, premietajú sa nielen do právotvornej činnosti štátu, ale aj do roviny realizačnej a právno-aplikačnej. Existencia princípov a zásad je v práve nevyhnutná. Ich dôkladná znalosť je predpokladom toho, že podľa nich budú postupovať tak správcovia dane, ako aj osoby zúčastnené na správe daní a zabezpečia tým správne zistenie dane a bezproblémové zabezpečenie jej úhrady.

17. Teoreticko-právne a právno-aplikačné a realizačné aspekty podaní a doručovania pri správe daní

Theoretical and legal-application and implementation aspects of the filings and delivery in the tax administration

Cieľ: Daňové procesné inštitúty ako podania a doručovanie písomnosti si zaslúžia náležitú pozornosť, tak po stránke teoreticko-právnej, ale aj právno-aplikačnej a realizačnej, pre ich správne pochopenie a bezchybné aplikovanie v praxi. Podania a doručovanie písomností predstavujú právne úkony, ktoré možno chápať ako prejav vôle smerujúci ku vzniku, zmene a zániku významných právnych vzťahov. Cieľom rigorózneho práce má byť analýza samotného inštitútu podania (jednotlivých druhov), a s tým spojeného doručovania, s cieľom ich efektívneho využitia v praxi, tak aby nedochádzalo k porušovaniu princípov a zásad správy daní, základných ľudských práv a slobôd ako aj Ústavy SR. V neposlednom

rade rigorózná práca má obsahovať návrhy de lege ferenda pre zefektívnenie ich aplikácie a eliminovanie administratívneho zaťaženia daňových subjektov.

18. Právna podstata daňových preplatkov, vrátenia dane a daňových nedoplatkov

Legal nature of tax overpayment, tax refund and tax arrears

Cieľ: Autor rigorózneho práca by mal na základe vedeckej analýzy a použitia ďalších vedeckých metód (predovšetkým komparatívnej, historickej atď.) dospieť k vlastnému hodnoteniu právnej úpravy de lege lata, z pohľadu právnej teórie ale i stránky právno-aplikačnej a formulovať vlastné návrhy a odporúčania v oblasti inštitútov daňových preplatkov, daňových nedoplatkov a vrátenia dane. V rámci cieľov práce sa autor môže zamerať na komplexné hodnotenie i na vybrané aspekty v rámci tematického zamerania práce. Očakáva sa, že autor rigorózneho práca bude v práci postupovať nad rámec bežnej deskripcie.

19. Teoreticko-právne otázky určovania príslušnosti správcu dane pri výkone správy daní

Theoretical and legal issues of determining the competence of tax authority in the tax administration

Cieľ: Študent by mal v práci skúmať teoreticko-právne aspekty určovania príslušnosti správcu dane pri výkone správy daní. Za týmto účelom je nevyhnutné skúmať zákonitosti a podmienky, za ktorých sa určujú všetky zložky príslušnosti správcu dane (vecná, funkčná a miestna príslušnosť), a to v možných súvislostiach súčasnej právnej úpravy, ale komparatívnym spôsobom i predchádzajúcej právnej úpravy, prípadne právnej úpravy vybraných členských štátov EÚ. V tomto zmysle je rozhodujúce výskumnú činnosť zamerať na rôzne formy modifikácie príslušnosti a ich uplatnenia, dôsledkov a spôsobu realizácie v praxi. Za účelom dosiahnutia čo najobjektívnejších výsledkov výskumu bude potrebné zohľadniť relevantnú judikatúru a formulovať možné návrhy de lege ferenda. Súčasťou práce by mala byť identifikácia aplikačných problémov a nedostatkov súčasnej právnej úpravy s teoreticko-právnymi možnosťami riešenia, prípadne iný tvorivý prístup študenta pri spracovaní matérie.

20. Daňové konanie a činnosť správcu dane súvisiaca s daňovým konaním

Tax proceedings and activities of the tax authority related to the tax proceedings

Cieľ : Cieľom spracovania tejto daňovej problematiky by mala byť snaha stanoviť si konkrétne problémové otázky, ktoré správca dane rieši v daňovom konaní. Pozornosť by mala byť zameraná najmä na problémové postupy správcu dane pri jednotlivých procesných úkonoch, ktoré môže správca dane realizovať a ktoré sú určitým doplňujúcim postupom pri realizácii súčasnej platnej právnej úpravy. Bolo by vhodné zamerať sa na tie postupy a tú činnosť správcu dane, ktorá je v aplikačnej praxi často problémová, aj z hľadiska teoretického vymedzenia jednotlivých pojmov pri tejto činnosti. Pri spracovaní je vhodné vychádzať aj z niektorých nálezov Ústavného súdu, ale aj z rozhodovacej činnosti súdov.

Tému rigorózneho práca vybranú z tohto zoznamu si dohodnite s predsedom komisie pre rigorózne skúšky a obhajoby rigorózných prác zo študijných predmetov Finančné právo a Daňové právo pánom prof. JUDr. Vladimírom Babčákom, CSc.

Katedra však privíta vlastnú tému, ktorú navrhne uchádzač o absolvovanie rigorózneho skúšky a ktorá bude akceptovaná vedúcim katedry. Predpokladom schválenia takejto žiadosti však bude:

1. okrem slovenského názvu (presného znenia témy) aj anglický názov
2. formulovanie cieľa zvolenej témy rigorózneho práce v slovenskom i anglickom jazyku v rozsahu do 10 viet.

Tento cieľ bude posúdený určeným členom katedry ako potenciálnym oponentom a až po jeho vyjadrení dôjde k odsúhlaseniu danej žiadosti o vykonanie rigorózneho skúšky.

V Košiciach dňa 22. októbra 2020

Prof. h. c. prof. JUDr. Vladimír Babčák, CSc.
vedúci katedry